

Amrahbank ASC-nin çirkli pulların yuyulmasına qarşı siyasəti

"Amrahbank"ın Müşahidə Şurasının iclasında təsdiqlənmişdir.
(Protokol № MS-08/09; 18.06.2009)

"Amrahbank"ın İdarə Heyətinin iclasında bəyənilmişdir.
(Protokol № IH-05/09; 14.05.2009)

Bakı 2009

Ümumi müddəalar:

- Bu sənəd- bankın çirkli pulların yuyulmasına qarşı siyasəti, çirkli pulların yuyulmasına qarşı FATF-ın tövsiyyələrinə, Volsberq prinsiplərinə, qabaqcıl beynəlxalq praktikaya, Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, Banklar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu, AR Mərkəzi Bankının normativ aktlarına, Amrahbank ASC-in daxili prosedurları və risklərin idarə edilməsi siyasətinə uyğun hazırlanmışdır.
- Bu siyasətin əsas məqsədi bankda çirkli pulların yuyulmasının maksimum dərəcədə qarşısını almaqdır.

Çirkli pulların mənbələri:

Hər hansı kriminal və terror fəaliyyətinə istiqamətlənmiş pul köçürmələri, maliyyə dəstəyi və onların fəaliyyətinə dəstək olan istənilən əməliyyatların qadağan olunması və qarşısının alınması "AMRAHBANK" ASC-nin siyasətidir. "AMRAHBANK" ASC çirkli pulların yuyulmasına dair qanunlara riayət edir və bankın xidmət və məhsullarının çirkli pulların yuyulması istiqamətində istifadə olunmasının qarşısını almaq məqsədilə bu standartlar çərçivəsində fəaliyyət göstərməyi rəhbərlikdən və işçilərindən tələb edir.

Çirkli pulların əsas mənbələri aşağıda göstərilən fəaliyyət nəticəsində əldə olunur:

- Narkotik və psixotrop maddələrin satışından əldə olunan vəsait
- Qaçqınçılıq, insan alveri, piratçılıq və terrorizm fəaliyyətindən əldə olunan vəsait
- Ətraf mühitə zərər vurulmasından əldə olunan vəsait
- Qeyri qanuni silah alverindən əldə olunan vəsait
- Rüşvət, şantaj və ictimai əmlaka ziyan vurmaq və mənimsəməklə əldə olunan vəsait
- Fırıldaqçılıq nəticəsində əldə olunan mənfəət və s. qeyri-qanuni fəaliyyətlərdən əldə olunan vəsait

Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizənin əsas prinsipləri:

Bank Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizədə (bundan sonra ÇPYM) aşağıdakı prinsipləri rəhbər tutur:

- ÇPYM-də qüvvədə olan qanunvericiliyə riayət etmək
- ÇPYM zamanı bütün müştərilərə və əməliyyatlara istisnasız eyni qayda və prinsiplər əsasında yanaşmaq

ÇPYM işinin təşkili:

- Bankın çirkli pulların yuyulmasına qarşı siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir.
- Bu siyasətin yerinə yetirilməsi məsuliyyəti İdarə Heyətinin üzərinə düşür və İdarə Heyəti bankdaxili prosedurlar, İT, iş və vəzifə təlimatlarında bu qaydalardan irəli gələn dəyişikləri həyata keçirir və əlavələr edir.
- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizəni daha səmərəli aparmaq və çirkli pulların yuyulmasına yol verməmək məqsədi ilə risklərin idarəedilməsi departamenti nəzdində ÇPYM şöbəsi yaradılır.
- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizəyə nəzarətin həyata keçirilməsi isə risklərin idarəedilməsi departamentinə və daxili audit departamentinə həvalə edilir.
- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizənin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar olaraq bank işçilərinin mütəmadi treyninqlər keçməsinə təşkil edir.

ÇPYM-də nəzarət sistemi

- Şübhəli əməliyyat üzrə ilkin araşdırmanı müştəri xidməti strukturunun əməkdaşları aparır sonra məlumatı müştəri xidmətinin arxa ofisə(filialın baş mühasibi və ya rəhbərinə) təqdim edir.
- Arxa ofisin rəhbəri məlumatı yoxladıqdan sonra baş ofisin müvafiq strukturuna göndərir.
- Arxa ofisdən əldə olunmuş məlumatlar əsasında müvafiq şöbə maliyyə monitoring orqanına onun müəyyən etdiyi forma və müddətdə hesabat təqdim edir.
- Həmçinin müvafiq şöbə çirkli pulların yuyulmasına qarşı görülmüş işlər barədə hesabatı İdarə Heyətinə rübdə bir dəfədən az olmayaraq, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş şübhəli əməliyyatlar üzrə isə məlumatı dərhal verir.

Müştərilərin eyniləşdirilməsi:

Bütün müştərilərin eyniləşdirilməsi Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş meyarlar əsasında həyata keçirilir.

Bu zaman müştərilərin AR-ın mövcud qanunvericiliyi ilə təsbit olunmuş hüquqları tam qorunmalı və bu mübarizə tədbirləri müştərilərdən ehtiyac olmayan sənədlərin tələb olunmasına, onlara göstəriləcək xidmətə mənfi təsir edəcək hərəkətlərə gətirib çıxarmamalıdır.

Hər bir hesabın benefisiarının kimliyi bilinməli, onların şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd təqdim olunmalıdır. Şəxsiyyəti müəyyənləşdirərkən aşağıdakı prinsiplərə riayət olunmalıdır:

- Fiziki şəxslər üzrə: bankın müştəri xidməti işçisi, hesab üzrə əməliyyatları hesabın sahibinin və ya onun adından vəkil edilmiş şəxsin apardığına əmin olmalıdır,
- Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üzrə: bankın müştəri xidməti işçisi, hesab üzrə əməliyyatları hesabın sahibinin və ya onun adından vəkil edilmiş şəxsin apardığına, müştərinin hüquqi cəhətdən qanuniliyinə əmin olmalıdır,
- Hüquqi şəxslər üzrə: bankın müştəri xidməti işçisi müştərinin və müştərinin icra üçün təqdim etdiyi sənədin hüquqi cəhətdən qanuniliyinə, direktorun və ya digər rəhbər işçilərinin və baş mühasibinin və ya müavininin bank hesabından əməliyyatlar aparmasına səlahiyyətlərinin olmasına əmin olmalıdırlar,
- Digər müəssisələr üzrə: hüquqi şəxslərin hesablarında aparılan əməliyyatlar üzrə olan prinsiplər əldə rəhbər tutulmalıdır.

Müştərilər barədə məlumatların toplanması və sistemləşdirilməsi üçün aşağıdakı kriteriyalardan istifadə olunmalıdır:

- Hesabın açılması üçün səbəb və məqsəd
- Hesablardan aparılacaq əməliyyatların xarakteristikası
- Kapital və gəlirlərin mənbələri

Əgər müştəri barədə toplanılmış məlumat kifayət etmirsə, müştəri xidməti işçisi müştərinin özü ilə şəxsən görüşmək və onun kimliyini və əməliyyatlarının, kapitalının mənbələri barədə onunla danışıqlar aparmalı və dövrüyyəyə gətirilən vəsaitlərin qeyri-qanuni yolla əldə olunmamasına əmin olmalıdır.

Müştəri xidməti əməkdaşları yüksək risk dərəcəsi olan ölkələrdən daxilolmalara xüsusi diqqət verməli, vəsaitlərin benefisarlının fəaliyyəti ilə bağlı olmasına və müxtəlif motivlərlə yuyulmamasına əmin olmalıdır. Əgər bankın müştəri xidməti əməkdaşları benefisarlının hesablarına daxilolmaların müxtəlif məlumat kanallarından korrupsiya, rüşvət və digər cinəyətkar yollarla əldə edilməsi barədə məlumatlıdırsa, əməliyyatın qanunauyğunluğunu araşdırmalı və bunun üçün lazım olan bütün tədbirləri həyata keçirməlidir.

Offşor zonalarda olan müəssisələrlə əməliyyatlar zamanı bankın işçisi Volsberq prinsiplərinə ciddi riayət etməklə riskləri minimallaşdırmalı, əməliyyatın hesabın xarakterinə, hüquqi şəxslər üzrə onların fəaliyyətinə aid olmasına əmin olmalıdır.

Çirkli pulların yuyulması riski olan müştəri və benefisiarlara qarşı bankın müştəri xidməti əməkdaşları xüsusi diqqətli olmalı və bu istiqamətdə şübhə doğuran əməliyyatlar xüsusilə araşdırılmalıdır.

Dövlət işində yüksək post tutan və tutmuş şəxslər və onların ailə üzvləri ilə bağlı əməliyyatlarına xüsusi diqqət cəlb etməli və ciddi araşdırılmalı, müştəri xidməti əməkdaşları belə şəxslərlə olan əməliyyatlarda çirkli pulların hərəkəti olmamasına əmin olmalıdır.

Xarici valyutada aparılan əməliyyatlara xüsusi diqqət verilməli, hər bir xarici köçürmə bu əməliyyatın doğruluğunu təsdiq edən sənəd əsasında aparılmalıdır. Bu zaman Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının "Rezident və Qeyri-rezidentlərin Valyuta Əməliyyatları Rejimi"-nə ciddi riayət edilməlidir.

Bankda anonim hesablar açılmasına və onlarla hər hansı bir bank əməliyyatının aparılmasına yol verilmir.

Müştəri məlumat sistemi:

- Məlumat sistemi fiziki və hüquqi şəxslər üzrə müəyyən edilir.
- Bankın proqram təminatında mövcud olan müştəri bazası moduluna çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə üçün lazım olan məlumatlar da daxil edilməli və onlar daima yeniləşdirilməlidir. Məlumatın toplanılması, yeniləşdirilməsi və istifadəsi zamanı məlumat təhlükəsizliyi prinsiplərinə riayət edilməlidir.
- Məlumat sistemi yüksək riskli müştərilər üzrə ən az 6 aydan bir, orta riskli müştərilər üzrə ildə bir dəfə, az riskli müştərilər üzrə 3 ildə bir yenilənir.

Müştərilərlə əlaqələr və əməliyyatların araşdırılması:

- Əməliyyat şübhə doğurduqda müştəri xidmətinin əməkdaşı müştəri ilə əlaqə yaradır (telefon əlaqəsi, banka dəvət etmə və ya müştərinin ofisində görüşmə).
- Şübhəli əməliyyatların araşdırılması müxtəlif üsullarla aparıla bilər. Əməliyyatdan asılı olaraq müştəri ilə sorğu və/ və ya müsahibə aparılır. Əldə edilməsi mümkün olduqda təsdiq edici sənədin surəti alınır.
- Bundan başqa müştəri xidmətinin əməkdaşları tərəfindən əməliyyatların monitorinqi aparılır, müstəqil mənbələrdən alınan məlumatlar təhlil olunur(KİV, internet və s.)

Çirkli pulların yuyulmasına qarşı bankdaxili tədbirlər:

- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı tədbirlər və nəzarət Bankın bütün müvafiq strukturları tərəfindən aparılmalıdır(Müştəri xidməti departamenti, Risklərin idarəedilməsi departamenti və daxili audit departamentinin əməkdaşları)
- Bankın müvafiq strukturlarına işə qəbul olunan işçilər bu siyasətin tələbləri ilə tanış edilməli və bu tələbləri yerinə yetirməlidirlər.
- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizədə iştirak edən işçilər mütəmadi olaraq həm bankdaxili, həm də bankdankənar treyninqlərdən keçməlidirlər.

Qeyri-adi və şübhəli əməliyyatlarla işləri daha səmərəli aparmaq üçün aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilir:

- Müştərinin hesabı üzrə şübhəli bilinən hər hansı əməliyyat keçirilirsə, yüksək nəzarət tətbiq etməklə müştəri ilə münasibətləri davam etdirmək və müştərini xüsusi xidmət rejiminə keçirmək, yəni əməliyyatların yalnız bankın nəzarət orqanlarında monitorinqdən sonra aparılması
- Əgər əməliyyatların qanunsuzluğuna, vəsaitin qeyri-qanuni yolla əldə olunmasına şübhə vardırırsa, bu barədə Mərkəzi Bankın müvafiq normativ aktlarına uyğun hərəkət edilməlidir.

Bankın Risklərin idarəedilməsi departamenti, hüquq departamenti çirkli pulların yuyulmasına qarşı beynəlxalq aləmdə baş verən yeniliklər, yerli qanunvericilik və normativ sənədlərdə edilən dəyişikliklər barədə işçiləri daima məlumatlandırmalı və bankdaxili treyninqlər keçirilməlidir.

Çirkli pulların yuyulmasına aid normativ hüquqi bazanın, təcrübənin öyrənilməsi bankın Risklərin idarəedilməsi departamenti, gündəlik müştəri xidməti əməliyyatları zamanı qeyri-adi və şübhəli əməliyyatların ortaya çıxarılması , müvafiq tədbirlərin görülməsi işi, müştərilərin fəaliyyətləri və şübhəli hesab edilən əməliyyatları barədə məlumatların toplanması və yeniləşməsi müştəri xidməti departamentinə, bu işlərə nəzarətin həyata keçirilməsi isə risklərin idarəedilməsi departamenti və daxili audit departamentinə həvalə edilir.